

درموسکوپي يا اپي لومينسنس ميكروسکوپي ضايعات پيگمانته: يك ابزار با ارزش در تشخيص ملانوما

دکتر مصطفی اسماعیلی^۱، دکتر پژمان بکیانیان وزیري^۲

مقدمه:

تشخيص ملانوما در بسياری موارد به دليل شباهت نماي باليني آن به ضايعات پيگمانته خوش خيم، مشکل و گاهی غيرممکن است. به عبارت ديگر، تشخيص قطعی ضايعات پيگمانته صرفا از روی نماي باليني آنها از حساسيت و اختصاصيت کمی برخوردار است بنابر اين یک رويکرد می تواند حذف تمام ضايعات پيگمانته مخاط دهان خصوصا ضايعات منفرد پايدار باشد. اما از آنجايی که بسياری از بيماران ضايعات پيگمانته متعدد و خوش خيم دارند، اين روش در بسياری موارد مشکل و بسيار پرهزينه خواهد بود و ضمنا در اغلب اين موارد ضايعات کاملا خوش خيم بوده و نياز به جراحی وجود ندارد. با توجه به اين موارد نياز جدی به یک روش غير مهاجم با حساسيت و اختصاصيت بالا در تشخيص ضايعات پيگمانته وجود دارد و درموسکوپي (اپي لومينسنس ميكروسکوپي يا درماتوسکوپي) به عنوان یک روش *in vivo* در مطالعات مختلف نشان داده است که در تشخيص ضايعات پيگمانته ملانوسيتيک از غير ملانوسيتيک و خوش خيم از بدخيم بسيار کمک کننده است. اين روش ابتدا در مورد ضايعات پوستی به کار گرفته شد اما مطالعات بعدی مفيد بودن آن را در مخاط دهان خصوصا در مخاط لبیال و زبان نشان دادند.

تکنیک درموسکوپي

در حالت عادی نور تابيده شده به سطح پوست يا مخاط بسته به ضريب انعکاس لايه خاردار، جذب، شکسته و يا منعکس می شود و لذا ساختمان های زيرين قابل مشاهده نيستند اما در صورت استفاده از Immersion liquids در روی سطح پوست يا مخاط، ميزان انعکاس و برگشت نور از سطح کاهش يافته و بسياری از ساختمان های زيرين را می توانديد. همچنين فشردن یک لام شیشه ای بر روی سطح پوست يا مخاط به منظور يکسان کردن سطح و نيز استفاده از بزرگنمايی نوری به تشخيص بهتر کمک می کند. الگوي قابل مشاهده پس از تابش نور، اشکال مختلفی دارد و هر کدام در تشخيص نوع پيگمان و خوش خيم يا بدخيم بودن ضايعه نقش دارند که در مورد آن به تفصيل بحث شده است. به اين مرحله، آناليز الگوي قابل مشاهده (Pattern analysis) گفته می شود. برای مثال وجود الگوهای متعدد، آسيمتری در الگو و رنگ های مختلف بيشتر پيشنهاد کننده ملانوم است اما هموزن بودن، متقارن بودن و غلبه یک رنگ بيشتر به نفع ضايعات خوش خيم خواهد بود.

نتيجه گيري

به دليل حساسيت و اختصاصيت بالاتر درموسکوپي در مقايسه با ارزيابی نماي باليني ضايعه در افتراق ضايعات پيگمانته خوش خيم از بدخيم و همچنين غير مهاجم بودن و سهولت کار با آن، استفاده از آن در کنار تمامی مراحل تشخيصی معمول قويا توصيه می شود و با به کارگيري آن ديگر نياز به حذف تمام ضايعات پيگمانته منفرد مخاط دهان نيست مگر آنکه بررسی ضايعه با درموسکوپي يا نماي باليني آن، مشکوک به بدخيمي باشد.

۱. رزيذنت بخش بيماری های دهان و تشخيص دانشکده دندان پزشکی دانشگاه شاهد

۲. استاديار بخش بيماری های دهان و تشخيص دانشکده دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهيد بهشتی و شاهد

چهارمین همایش